SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 549/2011-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. decembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť B. S. a Ing. Bc. J. S., L., a spoločnosti V., s. r. o., B., právne zastúpených advokátkou JUDr. A. C., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru B. v konaní vedenom pod ČVS:ORP-214/2-OVK-B5-2004 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť B. S., Ing. Bc. J. S. a spoločnosti V., s. r. o., B., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. novembra 2011 doručená sťažnosť B. S. a Ing. Bc. J. S., L. (ďalej len „sťažovatelia v 1. a 2. rade“), a spoločnosti V., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka v 3. rade“ spolu všetci aj „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru B. (ďalej len „okresné riaditeľstvo PZ“) v konaní vedenom pod ČVS:ORP-214/2-OVK-B5-2004.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia vystupujú v pozícii poškodených ako účastníci trestného konania vedeného okresným riaditeľstvom PZ pre trestný čin krádeže podľa § 247 ods. 1 a 4 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.

Sťažovatelia uvádzajú, že trestné konanie trvá už viac ako šesť rokov a v rámci prípravného konania nebolo vyšetrovanie dosiaľ skončené, a to i napriek tomu, že podľa ich názoru nejde o zložitú vec. Uvedený stav vnímajú ako porušenie svojho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedeného sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd vo veci samej rozhodol nálezom, v ktorom by vyslovil porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného riaditeľstva PZ v konaní vedenom pod ČVS:ORP-214/2-OVK-B5-2004, prikázal okresnému riaditeľstvu PZ konať vo veci bez zbytočných prieťahov a priznal im primerané finančné zadosťučinenie vo výške 9 750 €, a to každému z nich.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh vrátane sťažnosti predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho prejednávania.

Sťažovatelia namietajú porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného riaditeľstva PZ v konaní vedenom pod ČVS:ORP-214/2-OVK-B5-2004.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESĽP“) v rozhodnutí Krumpel a Krumpelová v. Slovensko z 5. júla 2005 (sp. zn. 56195/00) uviedol, že poškodené osoby uplatňujúce si nárok na náhradu škody v trestnom konaní majú nárok profitovať zo záruk čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože takéto konanie možno považovať za rozhodujúce pre určenie ich „občianskych práv“. Je potrebné poznamenať, že ESĽP sa v danom prípade z hľadiska porušenia základných práv sťažovateľov zaoberal ich trestnou vecou, v rámci ktorej nebolo

len začaté trestné stíhanie, ale došlo aj ku vzneseniu obvinenia konkrétnej osobe (napr. III. ÚS 189/06, III. ÚS 324/05).

Z uvedeného vyplýva, že možnosť domáhať sa ochrany práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a teda rovnako základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poškodeným v rámci trestného konania je podmienené skutočnosťou uplatnenia nároku na náhradu škody v trestnom konaní, čo možno za určitých podmienok považovať za konanie vo veci poškodeného (v jeho záležitosti). Podľa § 46 ods. 3 Trestného poriadku poškodený, ktorý má podľa zákona proti obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená trestným činom, je tiež oprávnený navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť túto škodu.

Doterajšia judikatúra ústavného súdu (napr. I. ÚS 212/07, III. ÚS 109/06, III. ÚS 254/2010) týkajúca sa namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy subjektom majúcim v rámci trestného konania status poškodeného sa ustálila v tom, že poškodený v trestnom konaní, ktoré nedospelo do štádia vznesenia obvinenia konkrétnej osobe, nedisponuje možnosťou domáhať sa vyslovenia porušenia označeného základného práva (napr. I. ÚS 212/07, II. ÚS 212/07, III. ÚS 109/06). Až vznesenie obvinenia považuje ústavný súd za moment, ktorý poskytuje poškodenému v trestnom konaní možnosť uplatňovať si ochranu proti konkrétnemu možnému pôvodcovi svojho poškodenia, a teda z neho robí „vec“, na prerokovanie ktorej bez zbytočných prieťahov má nárok v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (aj v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru).

Ústavný súd vychádzajúc z už citovanej judikatúry a súčasne z okolností prípadu posúdil námietku porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného riaditeľstva PZ v konaní vedenom pod ČVS:ORP-214/2-OVK-B5-2004 ako zjavne neopodstatnenú, a to vo vzťahu k sťažovateľke v 3. rade. Ide totiž o prípad trestného konania, kde si ako poškodená svoj nárok na náhradu škody voči obvinenému uplatniť nemôže, pretože obvinenie konkrétnej osobe vznesené

nebolo. Táto situácia vylučuje sťažovateľku v 3. rade z možnosti profitovať zo záruk garantovaných čl. 6 ods. 1 dohovoru (ako aj čl. 48 ods. 2 ústavy).

Pokiaľ ide o sťažovateľov v 1. a 2. rade, ústavný súd zistil, že v označenom trestnom konaní nemajú status poškodených, preto ich sťažnosť odmietol ako sťažnosť podanú zjavne neoprávnenými osobami.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd v zmysle ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľov odmietol, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2011